

Myslia počítače? (Loebnerova cena)

Sú počítače inteligentné? Ťažko povedať. V šachu porazia najlepších šachistov planéty. Ale napríklad v hokeji by proti Demitrovi a spol. tím robotov nemal šancu, hoc aj s najlepšimi procesormi v hranatých hlavách. Spracovať v reálnom čase obrovské množstvo vnemov a informácií, v zlomku sekundy urobiť správne rozhodnutie a fyzicky ho vykonať, na to ešte plechoví panáci nemajú.

Alan Turing, jeden z otcov-zakladateľov informatiky navrhol spôsob, ako inteligenciu v bežnom slova zmysle testovať pre počítače. Jeho idea bola spraviť niečo na spôsob spoločenskej hry. V jednej miestnosti sedí rozhodca, v iných dvoch jeden súťažiaci človek a jeden počítač. Úlohou rozhodcu je rozprávať sa (napríklad cez email alebo chat) s oboma a rozlíšiť, kto je počítač a kto človek. Ak sa rozhodca pomýli zhruba v polovici prípadov, môžeme povedať, že počítač prešiel cez test inteligencie.

Každý rok takéto "inteligentné" programy súťažia o Loebnerovu cenu (www.loebner.net/Prizef). Najzaujímavejšou časťou stránky je archív, v ktorom si možno vyskúšať "porozprávať sa" s úspešnými programami z minulosti. Jedným z prvých, ktoré sa pokúšali o inteligentnú konverzáciu, je Eliza ešte zo šesťdesiatych rokov. Postupuje jednoduchým spôsobom - chytí sa niečoho z predchádzajúcej odpovede. Napríklad na "Teším sa." odpovie "Prečo sa tešíš?". Občas ale programy tohto typu ktoré sa snažia byť ako človek, musia prejavíť trochu inteligencie a tváriť hlúpo. Ak sa spýtame, koľko je 30956001 krát 65726902, nemôže odpovedať hneď a správne - musí to vyzerať, že pomaly počíta, popíja Demänovku a hovorí si také tie veci, že "...jedna nám ostala...".

V roku 2004 Loebnerovu cenu vyhrala Alice, Elizina nasledovníčka. S Alice sa už dá celkom dobre pobaviť, ale poézií ešte nerozumie. Dokladom je nasledujúci dialóg (J som ja, A je Alice.) J: "A čo by moja valaška riekla, že tak pekný nedám jej skok?" A:"To je hypotetická otázka." J: "Že by sa za mnou daromne vliekla, zanedbala slávny skutok?" A:"Prestaň už o tom. A načo chceš valašku?" J: "A moja radosť kdeže by bola? poľovať vidieť toho sokola, a sám predsa nepoľovať!" Toto už Alice celkom zmiatlo.

Som na seba hrdý. Vtesnať Demitru, Demänovku a Detvana do jedného článku o počítačoch... How Slovak can you be?

Pavol Černý